

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Statera Libelli Famosi, Cui Titulus La Morale relachée
fortement soutenue Par Monseigneur L'Archeveque De
Malines**

Fontaine, Jacques

[S.l.], [1692]

Caput VIII. Expenditur Paragraphus VII de fugienda occasione proxima
peccandi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39034

CAPUT VIII.

*Expenditur Paragraphus VII de
fugienda occasione proxima
peccandi.*

Sic Thesis Patris de Seildere olim statue-
rat : Caret proposito sufficienti , qui deserere
non vult occasionem , in qua fere semper peccat ,
in eo periculo interpretative peccatum diligens , nisi
per intensiorem doloris , aut media extraordinaria,
tollatur periculi propinquitas , vel certe valde grave
malum incurrendum excuset.

Quod in hac Thesi Domino Priori , &
ante eum Autori Libelli *Les sentimens* , &c.
displicet , est illud nisi valde grave malum
incurrendum excuset. Cumque nihil sit quod
sine perfidâ corruptione transferre in aliud
idioma possint Augustini Iprensis discipuli ,
Thesim quæ ut patet ex particula *nisi* , est hy-
pothetica , opusculi flammis damnati Autor
vertit sensu absoluto , *On est point obligé de
fuir l'occasion prochaine de pecher , si on ne le peut
sans souffrir quelque tres-grande perte : Non tene-
mur fugere occasionem proximam peccandi , si absque
damno valde gravi vitari non possit.*

Inter utramque propositionem discrimen est, quod Thesis non asserat absolute, quòd valdè grave malum incurrendum, si, vel quando occurreret, semper excusaret, quòd clarissimè asseritur in propositione, prout ab Adversario perfidà translatione mutatur. Idem scilicet sinceris nostris, & ingenuis Augustini discipulis est *nisi excuset & excusat absolute*.

Excusare absolute quamlibet causam utilem, & honestam docebat propositio inter 63 damnatas sexagesima secunda. Ut igitur ad illam propius accedere videretur Thesis, sic fuit Gallicè immutanda. Perfidiam hanc à me detectam adhibere ausus non est D. Prior, saltem non tam apertè. An simile quid non intenderit, quando Thesim ita vertit *Si quelque tres-grand mal, qui lui devoit arriver ne l'excusoit; Pro si quelque tres-grand mal NE L'EXCUSE*, alii statuunt. Supponam ego non malà fide id ab Adversario prælitum; sed quia aliter, minus commoda fuisset totius membri translatio.

Pag. 35 dicis te non assequi, quâ ratione, aut cavillatione potius contendam, quòd Illustrissimus olim adolescens non defenderit hanc Thesim: *Valdè grave malum incurrendum excusat à vitanda occasione proximâ peccandi*. Respondeo, quòd facilè assequeris discrimen

men

men quod est inter propositionem illam, & Thesim ab Illustrissimo olim defensam, nisi vel ingenio esses admodum hebeti, vel intellectu tibi excacasset malevolentia. An non patens discrimen est inter *excusat*, & *nisi excuset*? Aio tantum discrimen esse, quantum inter *excusat*, & *si excuset*, tam enim particula *nisi*, quam particula *si*, facit sensum merè hypotheticum.

Præterea ut tibi gratis concedam, mentem præsidis, ejusque tunc defendentis fuisse, quòd in aliquibus circumstantiis fieri possit, ut malum aliquod sit adeò grave, ut tum re ipsa excuset quempiam à vitanda occasione proximâ, Thesim tamen nec formaliter, nec virtualiter docet, in omnibus circumstantiis quemlibet à fugienda occasione peccandi proximâ excusari, quoties malum alioquin incurrendum esset valde grave. Absolutam illam simul & universalem excusationem stabilit tua propositio; est enim absoluta, dogmatica, & indefinita. Quòd autem valde grave malum semper excuset, numquam extundes ex his verbis Thesim conditionatæ *nisi excuset valde grave malum*.

Nondum capis Prior Anti-Monache discrimen? An adhuc conqueri de me perges, quòd non sine enormi injustitiâ, & perspicua

(III)
cuā fallaciā arguam clientem tuum , quòd
propositionem Illustrissimo imponat aliam ,
quàm unquam propugnauerit?

Eādē pag. triumphas quasi *stationem hanc*
coactus deseram, quā, inquis, mera cavilla-
tio est. Etiam hīc stuporem tuum prodis :
aliud enim est dissimulare aliquid, sive gratis
concedere, aliud eò adigi pondere rationum,
quæ hīc nullæ allatæ à quoquam sunt. Ve-
rum dum clientem tuum de ineptia convici,
& de malā fide, quòd propositionem merè
hypotheticam verterit in absolutam, volui
ulterius ipsius in accusando temeritatem osten-
dere, etiamsi supponeretur, quòd admis-
set Thesis aliquando fieri posse, aut revera
fieri, ut malum incurrendum tam grave
sit, ut à fugiendā aliquā occasione proximā
excuset. Sententiam hanc confirmavi autori-
tate tam validā Theologorum ex omni penè
Ordine Primariorum, tot Episcoporum, &c.
ut summæ arrogantia sit, vel insanix, illam,
propter quosdam Novatores, & de hæresi
aliundè suspectos, criminari.

Doctrinam hanc, inquis, proscribit Chri-
stus jubens præcidi manus, & pedes, ocu-
los erui, si te scandalizent.

Non ignorant Theologi Orthodoxi dictum
illud Christi, & sanè interpretantur. Quo-
rum

rum explicationi prudentius acquiescam, an paucorum tenebriorum, an communissimæ eorum, qui ab omnibus habentur viri perquam eruditi & pii? Quando alterutrum eligendum esset, vel peccatum, vel præcisio pedum ac manuum, hanc ait Christus præferendam. Hoc Thesis minimè negat etiamsi supponeretur affirmare, quòd malum valdè grave aliquando excuset à fugiendâ occasione. Potest enim firmiter proponere quòd in occasione proximâ superaturus sit cum Dei gratiâ tentationem, & pravam consuetudinem. Quòd autem omnium Ordinum Theologos maximè illustres etiam Episcopali, & Cardinalitiâ dignitate conspicuos, impudentiâ Novatoribus ordinariâ contempnas, tanquam scandalosæ, & perniciosæ doctrinæ propugnatores, non me commovet. Totius scilicet orbis Theologi, exceptis paucis hic Lovanii, aut circa, omnis humanæ auctoritatis, etiam Pontificiæ contemptoribus, Casuistæ sunt, sublimi illâ Theologicâ scientiâ solis Jansenistis relictâ.

Præclarum specimen Theologici acuminis, in se, suisque emicantis præbet Jansenianus Prior, cum dicit; *Viros sapientissimos ab Autore opusculi LES SENTIMENS, esse convictos, quòd propositio Archi-Episcopi de proxima peccandi*

occasione, condemnata sit ab Innoc. XI tanquam perniciofa: imò hellebero opus esse omnibus, qui non vident eam contineri, & proscriptam esse in hac 62 inter 65 proxima occasio peccandi non est fugienda, quando aliqua causa utilis, aut honesta non fugiendi occurrit. Hoc enim ex admissis ubique Regulis Logica ait esse perspicuissimum.

Ego uerò censeo, & jam luculentè demonstrabo non esse micam rectæ ratiocinationis in tota Adversarii probatione, & consequenter fatuam fore Lovaniensem Logicam, ejusque tradendæ Methodum merito à D. vande Velde Mathematicos simul ac Philosophiæ apud Lovaninse Professore publico, fuisse explosam, si talia alumnos suos principia, talem ratiocinandi modum edoceat. Conferamus propositionem utramque, ejus sensum discutiamus sedulò.

Propositio Thesis sic habet: *caret proposito sufficienti, qui deserere non vult occasionem, in qua ferè semper peccat... nisi... valdè grave malum incurrendum excuset.*

Propositio damnata: *Proxima occasio peccandi non est fugienda, quando aliqua causa utilis, aut honesta non fugiendi occurrit.*

Superius ostensum est propositionem Priorem absolutè non asserere, quòd aliquod tam
grave

grave malum reverà excusans existat, sed tantum quod possit quis in occasione, in qua fore semper peccat, adeoque in occasione quæ sit saltem per accidens proxima, habere propositum ad absolutionem sufficiens, si detur aliquod valdè grave malum, quod incurrendum excuset à fugiendâ hîc, & nunc occasione proximâ.

Propositionis verò damnatæ sensus est: proxima peccandi occasio nunquam est fugienda, quotiescumque causa aliqua utilis, aut honesta occurrit, sive parum, sive multum utilis sit aut honesta. Prima propositio, præterquam quòd merè hypotheticè asserat illud quod secunda absolutè, non præstat sensum universalem, quasi malum quodcumque valdè grave semper excuset; sed, ut gratis, & liberaliter adversario concessi, ad summum asserit, aliquod malum posse esse adeò grave, ut excuset à fugiendâ occasione, in quâ quis ferè semper peccat, sive quæ respectu illius est proxima saltem per accidens.

Secunda facit sensum maximè universalem cum sit dogmatica, absoluta & indefinita. Equivalet igitur huic *nulla* occasio proxima est fugienda, quodcumque aliqua causa, quomodocumque utilis, aut honesta non fugiendi occurrit: jam autem sunt ne omnes

inter Theologos præstantissimi convicti quòd non possit propositio posterior falsa esse, vel damnata, quin simul falsa vel damnata sit prior? Omnibus ne helleboro opus sit, qui consequentiæ hujus necessitatem non percipiant?

Enimverò, inquit Adversarius, si Oropega tam esset in ratiocinandi arte versatus, quam videri vult, non ignoraret, quòd, si hæc propositio sit falsa, & perniciosa, ut revera est, teste Innocentio XI. *aliqua causa utilis aut honesta excusat à fugienda occasione peccandi proxima*, necessariò vera sit hæc: *Nulla causa utilis, aut honesta excusat ab occasione peccandi proxima.*

Adeòne debeo esse in ratiocinandi arte versatus, ut hanc consecutionem percipiam esse legitimam? Verùm quid hinc ad stabilendam criminationem tuam, nisi probaveris quòd hæc enuntiatio, *Aliqua causa utilis, aut honesta excusat à fugienda occasione proxima* eadem sit, vel æquivalens illi, quæ est inter damnatas sexagesima secunda, *proxima occasio peccandi non est fugienda, quando aliqua causa utilis aut honesta non fugiendi occurrit?* Asseris quidem, sed rationis aliquid postulatur, quo assertum probes. Ego te in ratiocinandi arte singulariter versatum, imò monstrum Philo-
po.

sophi prædicabo, si probaveris. Damnata propositio statuit universaliter, quod altera tantum particulariter. A quoniam autem tempore, subtilis dialectice, & per quam regulam ex falsitate universalis affirmativæ, ut est hæc; licet manere in occasione proxima quotiescumque aliqua causa utilis vel honesta manendi, sive non fugiendi occurrit. Sequitur falsitas particularis affirmativæ E. G. hujus; datur aliqua causa utilis, vel honesta, quâ positâ, licet manere in occasione proxima? Potest enim esse talis causa, quæ moralem impotentiam minimè levem inducat.

Et tamen ejusmodi sequelas admitti necesse est ab iis omnibus, qui inter præclaros Theologos à Priore subtili collocari amant, & non inter eos, quibus opus sit helleboro. Infamis Anonymi ineptum arguendi modum obtiveram in *Confutatione*, inducendo exempla Argumentationum prorsus similia, & evidenter fatua, ut sic saltem calumniatorem stolidum, si quid frontis haberet, pudore suffunderem criminationis tam imperitæ. Verùm cum nulla foeditas sit, nulla causa tam desperata, nulla tam manifesta falsitas, quæ suum non reperiât patronum, non potuit etiam suis deesse infami Anonymo. Quid autem ad objectas à me argumentationes,
 stultæ

stultæ calumniatoris ratiocinationi persimiles
 respondeat, videamus. Sed referendæ prius
 sunt argumentationes aduersæ, quamvis to-
 ties repetere eadem tædeat. Quando asserue-
 rat Anonymus damnatam esse doctrinam
 Thesios tanquam perniciosam ab Innocentio
 XI feriente hanc 62, *Proxima peccandi occasio
 non est fugienda, quando aliqua causa utilis, aut
 honesta non fugiendi occurrit*: Tunc ego pluri-
 beum hunc disputatorem sic adortus sum.
 „Idem igitur tibi, tuisque ze'osis est, Ali-
 „qua causa utilis aut honesta, qualiscumque illa
 „sit, sive parva, sive magna, & Valde grave
 „malum incurrendum, ob quod se eximere occa-
 „sione illi non potest? Ridiculus es, & con-
 „temptu potius, quàm confutatione dignus.
 „Ut tamen à stupore redeas, quem ex ma-
 „levolentia, & nimio calumniandi æstu con-
 „traxisti, ob oculos tibi pono conclusiones
 „aliquot, omnium iudicio fatuas; in his
 „argumentationis tuæ dementiam conspicias,
 „& ut confido, temeritatem tuam con-
 „demnabis.
 „I. Proscripta est hæc 3. inter 65. *Pro-
 „benter agimus, quando cum adest aliqua pro-
 „babilitas. Sive ut verbis utar propositionis
 „idem prorsus significantis: Generatim dum
 „probabilitate sive intrinsecâ sive extrinsecâ,*
 „quar-

quantumvis tenui, modo a probabilitatis finibus non exeat, confisi aliquid agimus, semper prudenter agimus. Ergo damnata est hæc, datur quandoque valde magna probabilitas, quâ confisi prudenter agimus. Nonne conclusio hæc accedit ad 3. inter 31. damnatam ab Alexandro VIII. Non licet sequi opinionem vel inter probabiles probabilissimam?

2. Damnetur hæc: tenuia motiva credibilitatis ad fidem sufficiunt: ducit enim ad propositionem 2. inter 65. assensus supernaturalis, & utilis ad salutem stat cum noticia solùm probabili revelationis, imo cum formidine, quâ quis formidet ne non sit locutus Deus. Ergo motiva credibilitatis valde magna ad fidem non sufficiunt. Quæ conclusio viam sternit ad propositionem 4. inter 65. ab infidelitate excusabitur infidelis non credens, ductus opinione minus probabili.

Damnata sit hæc, ut revera est damnabilis, & accedit ad propositionem 52. inter 65. Non teneor sub mortali audire sacrum die festo, quando aliqua causa utilis, aut honesta non audiendi occurrit: Ergo teneor sub mortali audire, ita ut nullum valde grave malum incurrendum excuset, ne quidem ejusmodi, quod inducat impotentiam, saltem moralem, sacrum audiendi.

4. Damnetur hæc, ut meretur; non te-
 neor sub mortali jejunare, quando aliqua causa
 utilis, vel honesta non jejunandi occurrit: Ergo
 & damnata erit ista; aliquando valde grave
 malum incurrendum à præcepto jejunii ex-
 cusat, saltem quando malum est ejusmodi,
 ut moralem jejunandi statuatur impotentiam.
 Nondum percipis argumentationum istarum
 illationes stolidas esse, & vel tyronibus pu-
 dendas? Tuæ tamen sunt, aut tuis non
 absimiles: sic enim argumentaris: Inno-
 centius XI. proscripsit hanc 52. proxima oc-
 casio peccandi non est fugienda, quando causa
 aliqua utilis aut honesta occurrit, sive parum
 sive multum utilis, & quomodocumque
 honesta: locutio enim illimitata est, &
 cum dogmatica sit, æquivalens universali.
 Quapropter damnata est ista: Aliquod grave
 malum incurrendum, quod moralem vitanda oc-
 casionis impotentiam inducat, à vitanda occasione
 proxima excusat. Si nondum criminationis
 tuæ vanitatem agnoscis, frustra laboro te-
 cum certando argumentis, non alio tibi
 magis, quàm helleboro opus. Quare mo-
 nitum accipe, quod nuper Palladius (fortè
 idem ipse es. calumniator) gratiæ Thomi-
 sticæ sufficientis assertoribus suggestit, ut
 Anticyras proficiscare, inde bono curatus
 Helleboro rediturus.

Quid

Quid ad hæc Dominus Prior? Fateri non vult clientem suum prostratum ad eò, ut erigi nullâ cavillatione valeat. Sic igitur respondet.

Ad 1. hæc propositio: *ubicumque est aliqua probabilitas semper prudenter agimus*: Reducitur ad hanc: *aliqua probabilitas sufficit ad prudenter agendum*; quâ propositione damnatâ rectè sequitur veritas hujus: *ad prudenter agendum nulla probabilitas sufficit*. Hic certè, licet non eruditionis, at saltem argutiæ aliquid prodit Dominus Prior quando loco hujus propositionis distinctissimæ, quam posueram, datur quædamque valde magna probabilitas, qua confisi prudenter agimus: inavult hanc substituere, *aliqua probabilitas sufficit ad agendum prudenter*. Mea propositio evidenter est tantum particularis, supposita ab Adversario accipi potest particulariter & universaliter. Particularis est hoc sensu accepta; *inter probalitates est aliqua, quæ sufficit ad agendum prudenter*. Hoc modo ubi accipitur, falsum est, quòd ad eam reducatur tertia propositio damnata: *generatim, dum probalitate, sive intrinsecâ, sive extrinsecâ, quantumvis tenui, modo à probabilitatis finibus non exeat, confisi aliquid agimus semper prudenter agimus*. Ubi ex particulis generatim & semper notum est dialecticè Tironibus, saltem paulò minus stupidis, quàm sit noster Jansenistarum

rum

rum Prior, enuntiationem esse universalem. An autem particularem affirmativam cum universali affirmativâ confundere, sit reductionum, & equipollentiarum regulas callere, an in primis hallucinari dialecticæ elementis, lector judicet. Propositio anceps ab Adversario supposita accipi potest etiam sensu universali, hoc modo: *Aliqua probabilitas sufficit ad prudenter agendum: id est ubicumque est aliqua probabilitas qualiscumque illa sit ad prudenter agendum semper sufficit.* Ad hanc fateor reduci optimè tertiam inter 65. Verùm hoc sensu propositio ad questionem enodandam non pertinet: neque ad argumenti à me propositi solutionem. *Est homines decipere,* inquit Adversarius, *d'icere, quòd 3. quam damnat Innoc. XI. sit eadem quam refert Oropega.* Quid igitur discriminis est, D. Prior, inter utramque quoad sensum? Nam verba professus sum differre materialiter, ut in omnibus propositionibus equipollentibus.

Propositio damnata, jam sæpiùs à me relata est, generatim, dum probabilitate, sive intrinsecâ, sive extrinsecâ, quantumvis tenui, modo à probabilitatis finibus non exeatur, consili aliquid agimus, semper prudenter agimus. Eam dixi quoad substantiam, seu sensum convenire cum hac: *Prudenter agimus quandocumque est*

aliam

aliqua probabilitas. Ubi patet nullam esse differentiam, nisi penes brevitatem in 2. & majorem explicationem in 1. verum ne argumento meo constrictus obmutescere videreris, aliquid verborum inanium dare voluisti, quod solutionis alicujus à se minime intellectæ loco, saltem rudes, & mulierculæ acciperent.

Præterea, inquis, *est hominibus fucum facere, asserere quod idem sit,* ALIQUA PROBABILITAS SUFFICIT AD SEMPER PRUDENTER AGENDUM, & QUANTUMVIS LEVIS SIT PROBABILITAS, MODÒ PROBABILITATIS FINIBUS NON EXEATUR, SEMPER SUFFICIT AD AGENDUM PRUDENTER. Identitatem hîc, aut æquivalentiam nullam asserui. Quid igitur tempus perdis, & verba? Scio priorem enuntiationem sensûs esse ambigui, ideoque eam non adhibeo.

Illud est quod contendo, neque tu unquam convelles: quòd, sicut non sequitur: *Damnata est hæc propositio: omnis probabilitas sufficit ad semper prudenter agendum: ergo damnata est hæc: aliqua probabilitas sufficit ad aliquando prudenter agendum;* ita non sequatur, *damnata est hæc: omnis causa utilis, aut honesta excusat à fugienda proxima peccandi occasione: ergo damnata pariter est hæc: datur aliqua causa utilis, aut honesta*

nesta, quæ aliquando excusat à fugiendâ proximâ peccandi occasione. Fateri cogeris argumentationem utrobique esse persimilem, aut cedo disparitatem. Atqui evidens est i. conclusionem non sequi, imò falsam esse, & damnatam profiteris ab Alex. VIII. ergo falsa pariter est illatio ultîma.

Hallucinaris, Domine Prior, si existimes tum Autorem Thesios, tum me affirmare quòd ubicumque malum valdè grave incurrendum foret, semper excusemur à vitandâ occasione proximâ peccandi. Thesim excute, quantâ potes solertiâ, adhibe etiam Sophismatum fucos pessimæ criminationis Patronis familiares, scrutare Confutationem Anonymi, nunquam hanc Thesium Autori, aut mihi propositionem istam ullâ veri specie poteris affricare: imò verò ejus contradictorium tradidi pag. 56. his verbis: *Observandum tamen Autoris huius (Patris Antonii à Burgundia in praxi solida, pag. 44. & 45. prudens monitum: quo periculum peccandi, vel ipsum majus est, vel majoris peccati, eo gravius damnum sit necesse est, quod preponderare possit. Imò tam presens tantumque esse potest mortalis peccati periculum, ut nullum damnum, nullumque temporale incommodum ei adequari possit. Unde . . . dixi semper; dummodo adsit spes bona peccatum vitandi,*
 &c.

Et c. hæc enim si desit, locum habere videtur illud Christi Matt. 5. si oculus tuus dexter, Et c. Vides igitur ne hanc quidem à me statui, sed expressè negari, datur aliquod valdè grave incommodum, quod, ubicumque occurrerit, semper excusat à vitandâ occasione proximâ.

Similiter non admitto quòd detur ulla probabilitas speculativa, licèt probabilissima, quæ semper excuset: imò addo quod ne moralis quidem certitudo speculativa semper sufficiat ad agendum honestè. Tantum etiam hîc absûm, Domine Prior, à damnabili laxitate. Casum propono evidentem, in quo non liceat: proposui eum aliquando in disputatione publicâ. Quidam Theologiæ Professor in Thesibus accusabat R. P. Ægidium de Kominck, tanquam reum propositionis primæ inter 65, proptereâ, quod statuat licere in Sacramentorum administratione sequi sententiam practicè probabilem relicta tutiore. Aiebam propositionem damnatam non distinguere inter probabilitatem speculativam & practicam. Reponerat Præses multum exosus probabilitatis saltem vocabulum, quidquid sit de re, & praxi, distinctionem illam inanem esse, probabilitatem practicam nisi probabilitate speculativa: requiri speculativam ubique certitudinem, saltem moralem, ut quis

in praxi honestè procedat. Quærebam, an
speculativa certitudo moralis semper suffice-
ret. Affirmabat præses, quia, inquiebat,
Deus in hoc statu ignorantia, & cæcitatibus
plus ab homine non videtur requirere. Ergo,
infernè, in administratione Sacramento-
rum licitum est universaliter adhibere mate-
riam, quæ tantum est moraliter certò valida,
etiamsi in promptu sit certa physicè. Admit-
tebatur sequela. Concludebam: ergo licitum
est puerum moribundum baptizare adhibendo
materiam tantum moraliter certam E. G. te-
nuissimam cerevisiam vel alium liquorem, qui
moraliter certò sit aqua, sive materia bap-
tismi, neglectâ materiâ physicè certâ, E. G.
aquâ fluviali, quæ ad manum est. Sed bo-
nus præses, non videbat se laxitatem etiam
probabilistis intolerabilem admittere, donec
à suis monitus in sequenti disputatione sen-
tentiam retractavit. Sic probabilistatum hostes
implacabiles, in quibusdam laxones putidif-
simi sunt, ut Bajani, & Janseniani omnes,
& meritò improbabilistæ vocantur, qui, dum
nihil crepant nisi certitudinem, eam affina-
gunt iis sententiis, quæ ne micam quidem ha-
bent probabilitatis, Sed redeundum est ad
D. Priorem.

Ad 2. respondet D. Prior, admittendo

totum : Videlicet quòd non sequatur : *Falsa est hæc : tenuia motiva credibilitatis ad fidem sufficiunt , ergo falsa pariter est ista : motiva credibilitatis valdè magna ad fidem sufficiunt.* "Verum, inquit , quid hinc Oropega in rem suam? Si in propositione ab Innoc. XI. proscrip-tâ diceretur *levis aliqua utilitas , vel honestas excusat à fugienda occasione peccandi proximâ ,* nunquam in animum nostrum induxissemus quòd Pontifex , damnans propositionem illam , simul confixisset sententiam Illustris-simi , statuentem quòd malum valdè grave incurrendum ab obligatione fugiendi occasionem proximam excuset." Atqui , Domine Prior , propositio hæc ab Innocentio damnata : *Proxima peccandi occasio non est fugienda , quando aliqua causa utilis , aut honesta non fugiendâ occurrit , cum sit dogmatica , & indefinita ,* æquivalet huic universali , nulla proxima peccandi occasio est fugienda , quotiescumque aliqua causa utilis , aut honesta non fugiendâ occurrit. Levis autem utilitas , vel honestas est aliqua utilitas , vel honestas. Igitur propositio damnata docet , quòd levis aliqua utilitas vel honestas excuset à fugiendâ occasione peccandi proximâ. Ergo ex tuâ propriâ confessione convinceris , quòd non debuissetis unquam in animum inducere , quòd propositio ab

Illustrissimo olim defensa, quæ agit de malo valde gravi, sit condemnata.

Præterire non potuisti R. P. Ægidium Estrix quin ejus Diatribæ Theologicæ propositionem hanc impingeres *Tenuia motiva credibilitatis ad fidem sufficiunt.* Nullum ex diatribâ locum citas, quia, ut existimo, nullum legisti. Ego quidem librum illum aliquando legi, sed propositionis illius à me usquam lectæ non memini. Paginam mihi adversarius designet, ut de accusationis veritate dispiciam.

Quânam verò autoritate ita Decretum Innocentii interpretaris pag. 39. quasi ideò condemnet propositionem 62, quia censet Pontifex quòd nulla causa utilis, aut honesta quantumcumque sit gravis à fugiendâ proximâ peccandi occasione excuset? An illa quæ statuit omnem, & qualemcumque seu utilitatem, seu honestatem sufficere, feriri non potuit, intactâ illâ, quæ enuntiat aliquam utilitatem, vel honestatem valde magnam aliquando excusare? Ad ratiocinationes tuas tam stupidas, ut ne in puero quidem Theologiæ profus ignaro, & dialecticæ Tirone tolerentur, ab indignatione se continere est perdifficile.

Ad tertiam argumentationem respondes etiam stolidiùs, quàm ad præcedentes.

Quan-

„Quantum, inquis, attinet ad hanc propo-
 „sitionem; quam Didacus refert tanquam
 „damnabilem, imo reipsâ damnatam in 51.
 „inter 65 videlicet: *Non teneor sub mortali au-*
 „*dire Sacrum die Festo, quando aliqua causa uti-*
 „*lis, aut honesta non audiendi occurrit,* respon-
 „demus Didaco, quòd propositio his ter-
 „minis expressa, non fuerit confixa ab In-
 „noc. XI. Quapropter, nequit hinc inferre,
 „quòd, etiamsi damnata sit, non sequatur
 „pariter damnatam esse istam: teneor die
 „Festo Sacrum sub mortali audire, ita ut
 „nullum valdè grave malum incurrendum
 „excuset, nequidem ejusmodi, quod inducat
 „impotentiam saltem moralem Sacrum au-
 „diendi.” Hic hærebat aqua Domino Priori.
 Videbat argumentationem fatuam esse, sua-
 que persimilem; unde ne & suam esse ridi-
 culam fateri cogeretur, responsum decli-
 nare nititur, & objectionem eludere.

Verùm non sic hominem elabi patiar.
 Cùm ais propositionem hanc: *Non teneor sub*
mortali audire sacrum die Festo, quando aliqua
causa utilis, vel honesta non audiendi occurrit,
 à me referri, tanquam reipsâ damnatam 52
 inter 65, ostendis te, vel mandacem hùc,
 ut scapè alias, vel tam stupidum, ut ne ter-
 minos quidem in Scholis passim obvios in-
 tel-

intelligas. Aiebam pag: 57: *damnata sit hæc*,
ut reverà damnabilis est, & accedit ad *propositio-*
nem 52 inter 65. Ubinam asseritur *propositio-*
tionem reipsâ, ut à me dictum fingis, esse
 proscriptam? Non in hoc termino *damnata*
fit; patet enim merè Hypotheticam locutio-
 nem esse æquivalentem huic; *supponamus dam-*
natam esse, vel *si damnata foret*. Aio qui-
 dem *damnabilem esse*, & ad *propositionem dam-*
natam accedere; Verùm hocine idem est,
 quod *propositionem REIPSA ESSE DAMNATAM?*

Non in condemnatione reipsâ existente,
 sed in ejus Hypothesi ostendere volui argu-
 mentationis tuæ ineptiam. Actualis existen-
 tia, vel non existentia condemnationis, ra-
 tioni nihil addit efficacix vel adimit. Si enim
 talis conclusio non nisi stultè inferretur ex
 tali supposito antecedente, etiam tua con-
 clusio, quæ non magis ex antecedente à te
 posito sequitur, non minùs ridicula est.

Ut autem nulla tibi elabendi, aut tergi-
 versandi spes sit, hæc te ratiocinatione con-
 stringo: Non magis sequitur ex condemnatio-
 ne unius propositionis condemnatio alterius,
 quàm ex falsitate unius sequitur alterius fal-
 sitas; atqui antecedens argumentationis ter-
 tiæ est: evidenter falsum, & tamen ex ejus
 falsitate nullo modo sequitur falsitas conclu-
 sionis

fionis ibidem positæ , ergo etiam si suppone-
retur antecedens condemnatum , non seque-
retur damnatum esse consequens. Atqui tua
argumentatio prorsus est ejusdem formæ er-
gò non minùs illegitimè ex antecedentis fal-
sitate , & condemnatione , concludis falsi-
tatem , & condemnationem consequentis.

Deniquè an negare auderes , quod pro-
positio hæc : *Non teneor sub mortali audire sa-
crum die festo , quando aliqua causa utilis , aut
honestâ non audiendi occurrit , sit falsa , sit r-
verâ damnabilis , & accedat ad 52 inter 65 ,
quæ ita sonat : Præceptum servandi festa non
obligat sub mortali , seposito scandalo , si absit con-
temptus ?*

Ad quartum respondes eodem modo :
*Circa propositionem , inquis , quam adducit Oro-
pega de obligatione jejunandi , & causâ justâ obli-
gationem eximente idem respondendum est. Cùm
igitur non aliud habeat Adversarius , quod
reponat , quàm quod stolidæ ineptiæ ad 3
jam convictum est , ibidem à me disputata
facile etiam hîc Lector , servatâ proportio-
ne applicabit , cum ejusdem prorsus formæ
argumentationem esse Adversarius ipse non
inficietur.*

Nunc te , Domine Prior , rogatum velim,
qui sunt illi tui SAPIENTISSIMI , quibus ab Au-
tore